

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zapolya-utca 1-ső szám,

hova a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:

Dr. Fer. Pál könyvnyomtatás-üzem, Nagy-Becskek, Zapolya-utca 1-ső szám, hova a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Nagybecskerek, 1900.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

XXIX. évfolyam. 59. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Kedd március 13

Torontálvármegye és a T. H. É. V.

IV. (Vége.)

A legelső dolog most már annak végérvényes eldöntése volna, vajjon a vármegye közönsége mint legnagyobb részvényes az üzemmérsék tekintetében milyen álláspontot foglal el? — tekintettel t. i. ama körülményre, hogy — amint már említeni voltam bátor — a kereskedelmi miniszteriumban legutóbb megtartott tárgyaláson folytatott szemeszerékből következő, kereskedelmi miniszter ur ő nagyméltósága a Torontáli h. é. vasutakat államosítani nem hajlandó; fenn kívánja tartani a tek. törvh. bizottság továbbra is az önálló üzemmérsék, avagy célra vezetőbbnek tartja a vasutaknak a magy. kir. államvasutak üzemébe leendő átadását? Egy bizonyos, s ez az, hogy bármelyik esetben is úgy a vármegye utialapjának, mint a vasutaknak pénzügyeit gyökeresen kell rendeznünk; csak az a kérdés, melyik kezelési mód lesz célra vezetőbb?

Nem vagyok azon helyzetben, hogy a kereskedelmi miniszteriumban megtartott legutóbbi már többször említett anket alkalmával történt megbeszéléseket részletesen felsoroljam, csak egyet vagyok bátor kijelenteni s ez az, hogy a Torontáli h. é. vasutaknak már folyó évi július hó 1-jével a magy. kir. államvasutak üzemébe leendő átadása esetén a különféle legkedvezőbbnek mondható engedmények mellett alapos kilátás van arra nézve, hogy a vármegye törvényhatósága, illetve annak utialapja már 1901. évben a részvénytársaság elsőbbségi kölcsöne után elvállalt szavatossága alól felszabadul; és minthogy a vármegye közönségének ez képezi főérdekét, minthogy továbbá csakis ennek megtörténével lehet kilátás arra, hogy a törvényhatóság utialapja a Torontáli h. é. vasutakba fektetett 6,291.600 koronára rugó tőkéjét idők multával visszanyerheti, én a magam részéről — okulva a multak szomorú tapasztalataim — egész határozottan azt vagyok bátor javaslatba hozni, hogy a Torontáli h. é. vasutaknak a magy. kir. államvasutak üzemébe való átadását mint a részvénytársaság legnagyobb részvényese határozatilag kimondani, s engem úgy is mint a vasutak igazgatóságának elnökét felhatalmazni méltóztassék, hogy ez irányban a további tárgyalásokat kereskedelmi miniszter ur ő nagyméltóságával folytathassam.

V.

Ennek pedig előfeltétele úgy a törvényhatósági utialap, mint a vasutak zilált pénzügyi helyzetének radikális rendezése lévén, a fentebbiekben már kimutatott 1 millió és 900 ezer korona mikénti beszerzésének módjára nézve leszek bátor javaslatot tenni.

Hogy nemcsak egyeseknek, de nagyobb testületeknek, községeknek, sőt törvényhatóságoknak is mily nagymérvű, csaknem legyőzhetetlen akadályokkal kell megküzdeniök, hogy a mai, még mindig nyomasztó pénzügyi viszonyok mellett hosszabb lejáratú törlesztéses kölcsönözés juthassanak — ösmeretes a tekintetes törvényhatósági bizottság előtt; rámutattam erre már folyó évi 6451. sz. előterjesztésemben, s jelen tízteletteljes előterjesztésem során is volt szerencsém már felemlíteni; nagyon kevés kilátásom van tehát arra, hogy a székes főváros legelőkelőbb pénzintézetei a ki-

tűzött célnak megfelelő és kerek összegben 2 millió koronára tehető törlesztéses kölcsönnek kontrahálására elfogadható ajánlatot tegyenek.

Miért is azon javaslatot vagyok bátor előterjesztetni, hogy pénzügyminiszter ur ő nagyméltóságának az országgyűlés képviselőházában tett ama kijelentésére hivatkozva, hogy a nyomasztó pénzügyi viszonyokra való tekintettel egyes megszorult törvényhatóságoknak az államháztartás pénztári készletéből előleget nyújtani hajlandónak nyilatkozott — méltóztassék ő nagyméltóságát a pénzügyminiszter urat felkérni arra, hogy Torontálvármegye törvényhatóságának addig is, míg a pénzügyi viszonyok megjavultával módjában lesz megfelelő törlesztéses kölcsönt felvenni, az államháztartás pénztári készletéből 2 millió koronára rugó, lehetőleg kamatmentes vagy alacsony kamatláb melletti előleget adni kegyeskedjék, kötelezven magát a vármegye közönsége, hogy mihelyest a pénzügyi viszonyok megjavulnak, a 2 millió koronás kölcsönt az utipénztár terhére azonnal felveszi, és ő nagyméltóságának visszatéríti.

VI.

Hogy pedig a vármegye közönsége minél kedvezőbb feltételek mellett juthasson az új kölcsönhöz, legelőszerűbb volna az utipénztár eddigi összes kölcsöneit konvertálni. Tájékoztatót végett a következőkben van szerencsém az utipénztár terhére fennálló törlesztéses kölcsönök mai állását s egyéb fontosabb körülményeit feltüntetni:

1. A Magyar jelzálog hitelbanktól 5.38% kamat és tőketörlesztés mellett 50 évre fölött 2,400.000 koronás kölcsön; az egy évi annuitás kitesz 129.120 koronát; külön fizetendő évenként nyugtábellyeg címén 405 kor., az utolsó törlesztési részlet lejár 1938. február 1-én; a kölcsönből még fennáll . . . 2,225.599 k. 34. f.
2. A Magyar jelzálog hitelbanktól 5.40% kamat és tőketörlesztés mellett 50 évre fölött 900.000 koronás kölcsön; az egy évi annuitás kitesz 48.600 koronát, külön fizetendő évenként nyugtábellyeg címén 155 kor., az utolsó törlesztési részlet lejár 1941. január 1-én; a kölcsönből még fennáll . . . 855.307. k. 94 f.
3. A Magyar jelzálog hitelbanktól 5.30% kamat és tőketörlesztés mellett 50 évre fölött 2,200.000 koronás kölcsön; az egy évi annuitás 116.600 kor. külön nyugtábellyeg évenként 365 kor., az utolsó törlesztési részlet lejár 1944 június hó 1-én; a kölcsönből még fennáll . . . 2,128.357 k. 24 f.

4. A Pesti hazai első takarékpénztár egyesülettől 5.30% kamat és tőketörlesztés mellett 50 évre fölött 4,800.000 koronás kölcsön; az évi annuitás 254.400 kor., külön nyugtábellyeg évenként 759 kor., az utolsó törlesztési részlet lejár 1946. szeptember 15-én; a kölcsönből még fennáll . . . 4,705.422 k. 56 f.

vagyis mondósza a 10,300.000 kor. kölcsönből még fennáll 9.914.687 k. 08 f.

az egy évi annuitás kitesz 548.720 koronát, a külön nyugtábellyeg évenként 1720 koronát; vagy fél évenként számítva az annuitás 274.360 koronát és a külön nyugtábellyeg 860 koronát.

Az újabban szükségelt 2 millió koronára való tekintettel a konverziós kölcsön 12 millió koronában volna megállapítandó, mely kedvezőbb pénzügyi viszonyok mellett 5% kamat és tőketörlesztéssel, esetleg kedvezőbb módzatok mellett is kontrahálható; 5%-kal véve számítva a kamat és tőketörlesztést, az évi annuitás 600.000 koronát, a külön nyugtábellyeg pedig 1875 koronát tenne ki; a nyugtábellyeg számításba nem véve, a 600.000 koronás annuitás az eddig fizetett 548.720 koronával szemben, évenként 51.280 koronával emelné az utipénztár költségvetését; de valószínűnek tartom, tek. törvh. bizottság, hogy tekintettel az összegnek nagyságára, a konverzió kedvezőbb feltételek mellett volna kivihető, az 5%-os kamat és tőketörlesztést csak mintegy határvonalként jelöltem meg, melyen túl már nem terjeszkedhetünk.

VII.

Ami már most, tekintet törvh. bizottság, az annuitás címén fizetendő és maximális összegként 51.280 koronával számított többlet (548.720 kor. helyett 600.000 kor.) fedezetének kérdését illeti, nem habozom kijelenteni, hogy erre csak egy módot jelölhetek meg: az utadónak 7 1/2%-ról 10%-ra való felemelést; és itt mindjárt hivatkozom keresked. miniszter ur ő nagyméltóságának a vm. közönségéhez e tárgyban f. é. 10.141. sz. a. intézett s fennebb már röviden érintett leiratása, a melyben kifejté ő nagyméltósága, hogy az utipénztárnak nyomasztó helyzetére való tekintettel teljesen indokoltnak látná törvényben gyökerező jogánál fogva a törvh. utadót már ez évre 10%-ra felemelni; mind a mellett e jogával élni ezuttal nem óhajtok, hanem újabb megfontolás végett az ügyet a vm. közönségének figyelmébe ajánlja; minthogy pedig legutóbb a vármegye tek. közigazgatási bizottsága is ezen álláspontra helyezkedett, de ezt az utipénztár ügyének rendezése s ezzel kapcsolatos a most javasolt konverzióknak keresztülvitele is elodázhatlan kötelességünké teszi: én a magam részéről is arra kérem a tek. törvh. bizottságot, hogy a törvh. utadót már ez évre 7 1/2%-ról 10%-ra felemelni méltóztassék.

Igaz ugyan, hogy az utadó százalékanak megállapítása, a kivetésnek elrendelése s a kivett összegnek behajtása csak a törvényhatóság rendes közgyűlésében tárgyalható, de a felemelést elvben már most ki kellene mondani, hogy az

erre vonatkozó előmunkálatok idejekorán elvégezhetőek legyenek; hogy különösen a községektől már beérkezett f. é. utadó összeírásai és kivetési lajstromok megvizsgálhatók legyenek, a mi ezuttal a különben is fárasztó munkát nagyon meg fogja nehezíteni, mert az említett lajstromok a múlt évekhez képest $7\frac{1}{2}\%$ kivetéssel lettek összeállítva.

VIII.

Hogy az utadónak $7\frac{1}{2}\%$ ról 10% ra való fölemelése milyen többletet fog eredményezni, van szerencsém előadni a következőket:

Az utipénztár 1899. és 1900. évi költségvetéséből merített adatok szerint a $7\frac{1}{2}\%$ nak megfelelő 40 kor. és 80 kor. minimálista adóalapig — a kézi minimálisták utadóját 3 koronával, az igás minimálistákét 6 koronával véve számításba, az ezeknek megfelelő adóalapon tuli összes állami adó után pedig a százalékos szerinti kivetést alkalmazva — kitesz az utadó:

- 1) 903.543 kor. 34 fill. adóalpnak megfelelően 69098. egyén mint kézi minimálista után a 3 kor. 207.294 k. — f.
- 2) 1,069.412 kor. 20 fill. adóalpnak megfelelően 34036. egyén mint igás minimálista után a 6 kor. 204.216 k. — f.
- 3) 4,923.849 kor. 12 fill. adóalpnak után százalékos szerinti a $7\frac{1}{2}\%$ 369.282 k. 66 f. vagyis 6,896.804 kor. 66 fill. összes állami egyenes adó után az összes utadó 780.792 k. 66 f.

Az utadónak 10% ra való fölemelése esetén a kézi minimálisták utadóját most is 3 koronával, az igás minimálistákét szintén 6 koronával véve számításba, a 10% nak megfelelően 30 kor. és 60 kor. nára leszállt minimálista adóalpra való tekintettel az előbbi adatoknak megfelelően az utadó a következő összegben jelentkezik:

- 1) 768.456 kor. 46 fill. adóalpnak megfelelően 65146 egyén mint kézi minimálista után a 3 kor. 195.438 k. — f.
- 2) 828.857 kor. adóalpnak megfelelően 30552 egyén mint igás minimálista után a 6 kor. . . 183.312 k. — f.
- 3) 5,299.491 kor. 20 fill. adóalpnak után százalékos szerinti a 10% 529.949 k. 12 f. vagyis 6,896.804 kor. 66 fill. összes állami egyenes adó után az összes utadó 908.699 k. 12 f. a mely adatokból kitűnik, hogy $7\frac{1}{2}\%$ mellett az utadó . . . 780.792 k. 66 f. és 10% mellett . . . 908.699 k. 12 f.

tehát az emelkedés . . . 127.906 k. 46 f. de kitűnik az is, hogy míg $7\frac{1}{2}\%$ os utadó mellett a kézi minimálisták száma 69098, addig 10% mellett csak 65146, (—3952); az igás minimálisták száma is 34036-ról 30552-re (—3484) száll le — az adóalpnak megfelelő apadása folytán, ellenben a százalékos szerinti utadó alapja 4,923.849 kor. 12 fillérről — 5,299.491 kor. 20 fillérré emelkedik; maga az utadó pedig a kézi minimálistáknál foggy 11,856 koronával, az igás minimálistáknál 20,904 koronával, ellenben emelkedik a százalékos szerinti kivetésnél 160.666 kor. 46 fillérről és végeredményében 127.906 kor. 46 fill. szaporulatot ad.

Az utadónak 127.906 kor. 46 fillérről való emelkedésével a véghezvinni javasolt konverzió szerinti 51280 koronával maximális összegben kiszámított annuitásemelkedés (548.720 kor. helyett 600.000 kor.) nem csak hogy teljes fedezetet nyerne, hanem még igen tekintélyes összeg maradna az utipénztár egyéb szükségleteinek fedezésére.

A midőn ezen tiszteletteljes előterjesztésem mint nagyjontosságot a tekintetes

törvh. bizottság kiváló figyelmébe ajánlani bátorodom s annak egész terjedelmében leendő szíves elfogadását teljes tisztelettel kérem, annak elfogadása esetén méltóztassék határozatilag kimondani azt is, hogy a f. é. február hó 19 én és folytatva tartott rendkívüli közgyűlésen 17. kgy. 2132—1900. sz. a. hozott azon határozatát, melylyel a T. h. é. vasutak részvénytársaság által a panosova—kubini ármentesítő társulattól fölvenni célozott 1 millió koronás kölcsön tekintetében a vármegye közönsége a szavatosságot elvállalta — mint feleslegeset — hatályon kívül helyezi.

Méltóztassék végül kimondani, hogy a jelen előterjesztésem tárgyában hozandó közgyűlési határozatot az ahhoz szerkesztendő felirattal pénzügyminiszter ur ő nagyméltóságának egy több tagu küldöttség nyujtsa át.

Fogadjja a tekintetes törvényhatósági bizottság kiváló tiszteletemnek őszinte nyilváníását.

Nagybecskerek, 1900. évi március hó 9.

Dr. Dellimanics Lajos,
alispán.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő mindennap reggeli 6 órától délig az utak részére nyitva van; hőlgyek részére kedden és pénteken d. n. 8 $\frac{1}{2}$ óráig; ugyanazon napokon 8-10 óráig este utak részére is. A kád-fürdő egész nap este 7 $\frac{1}{2}$ óráig nyitva marad.

— Templom-ünnep Csávoson. Szép templomi ünnep folyt le vasárnap Csávos községben. Jézus szent szívének szobrát leplezték le nagy számú hívők előtt az ottani templomban, melyet nemrég Csávosy Ignác kir. tanácsos, nagybirtokos, a templom kegyura építtetett. A Jézus szobrot Hekler Károlyné szül. Csávosy Melánia, Csávosy Béla, a képviselőház házagnyának leánya adományozta a templomnak. A beszentelést Moravetz Gyula plébános végezte szép beszéd kíséretében.

— Állandó választmány. A megyei állandó választmány folyó hó 16 án délután fél 4 órakor kezd meg üléseit.

— Nagybecskerek kövezetvámja. A vasuton érkező áruk után szedendő kövezetvám joga a f. év végével lejár. A város még a múlt évi augusztus hóban felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszteriumhoz az engedély meghosszabbítása iránt. Miután a kérvénynek érdemileg való elintézése sok alakszerűséggel jár, nevezetesen a miniszternek be kell várnai a vármegyei közigazgatási bizottság, a temesvári kereskedelmi és iparkamara, a torontálmegeyi gazdasági egyesület véleményeit és csak ezután határozhat, ami bizonyára sok időbe kerül, hogy a város jogai a megszakítás által csorbulást ne szenvedjenek és hogy a vámszedésben fennakadás ne álljon be, a város polgármestere az alispán utján sürgős felterjesztést intézett a kereskedelmi miniszterhez, hogy addig is, míg régebbi kérvénye érdemileg elintézés nyer, engedélyezze a jelenleg gyakorlatban lévő vámszedési jognak ideiglenes jellegű folytatolagos meghosszabbítását. Vagyis a város a status quo nak fentartására nézve határozatlan időre provizóriumot kér, amely engedélyezés esetén mindaddig érvényben maradna, amíg a vámszedési jog ismét a kellő formában engedélyeztetik.

— Sakkverseny. Tegnap este folyt le a nagybecskereki sakkörnek a sakkversenyzők tiszteletére rendezett lakomája. A lakoma alatt, a melyen számos vendég is megjelent, mindvégig a legderültebb hangulat uralkodott, úgy, hogy a késő éjjeli órákban kerülhetett csak sor az értékes díjak kiosztására. A díjakat Virágh Vilmos adta át a nyerteseknek buzdító, leikesítő szavak kíséretében. Miután még konstatálattott, hogy a Virágh Vilmos és Rottenberg Henrik közt lefolyt döntőjáték előbbinek győzelmével végződött, a nyertesek sorrendjét a következőképpen állapították meg: dr. Krsztonosics Jenő, Virágh Vilmos, Rottenberg Henrik, Rottenberg Jakab, Kálmán Mór és Eckfeld Mór.

— Kedvezményes színházi jegyek. A vármegye székhelyén lakó segéd és kezelő személyzet tagjai és nejeik részére holnapól, március 14-től kezdve mérsékelt áru színházi jegyek kaphatók Vecsera János alispáni kiadónál. (Vármegyei ház, I. emelet.)

— Március idusa. Mint bennünket hivatalosan értesítenek, a nagybecskereki izr. templomban csütörtökön, 15-én reggel 7 órakor isteni tisztelet lesz, a melyen dr. Klein Mór főrabbi mond alkalmi beszédet. — A ref. templomban reggel $\frac{1}{2}$ 9 kor van isteni tisztelet, a róm. kath. plébánia templomban pedig 9 órakor van ünnepélyes nagymise. Ezekre hivatalosak a hatóságok, testületek.

A jegyzői tanfolyam hallgató ifjusága 1848. évi március 15-ének 52 ik évfordulóját e hó 15 én d. e. 10—11 óra között, a polgári iskola dísztermében, a következő műsor mellett tartja meg.

„Hymnus“, előadja a „Polgári Dalárda.“
Megnyitó beszéd tartja: Hegedüs János tanf. ügyvezető igazgató.

„Nemzeti dal“ Petőfi Sándortól, szavalja: Schoderbeck Dezső tanf. hallgató.

„Március 15.“, ünnepi felolvasás: tartja Pongor Elek tanf. hallgató.

„Előre“, Tóth Kálmántól: szavalja Hegedüs József tanf. hallgató.

„Záró beszéd“, tartja: Terék Mátvás tanf. hallgató.

„Szózat“, előadja a „Polgári Dalárda.“

Melyre a melyen tisztelet érdeklődő közönséget ez uton is meghívja a tanfolyam vezetősége.

Nagyszentmiklós hazafias közönsége is megünnepeli a szabadság ünnepét. A polgári kaszinó március hó 14-én este a Fekete Sas szálloda nagytermében lakomát rendez, melyen az ünnepi szónok Szuk Antal polg. iskolai igazgató lesz. Március 15-én este pedig az „Uj kaszinó“ fog ünnepelni, melyen az ünnepi beszédet dr. Jeszenszky Géza ügyvéd fogja tartani. Az iskolában is fognak hazafias ünnepélyek tartatni.

— Izraelita isteni tiszteletek. Az izraelita templomban f hó 14-én, azaz holnap az isteni tisztelet este $\frac{3}{4}$ 6 órakor veszi kezdetét.

— Hymen. Rott Miksa, az ifj. Kohn Ármin budapesti cég nagybecskereki képviselője eljegyezte Kohn Janka kisasszonyt.

— Az első segély. Dr. Weiterschan József városi főorvos az elmúlt vasárnap a városi orvosi hivatalos szobába rendelt minden gyártelepről egy egy legértelmesebbnek látszó munkást, akik közül 13-an jelentek meg. Előadást tartott nekik az előfordulható balesetek alkalmával használandó kötszerekről, azoknak miként való alkalmazásáról. A jövő vasárnapra berendelték a multkor hiányzott 5 gyári munkást is, akiknek szintén el kell sajátítaniok 2—3 előadási óra és gyakorlati bemutatás után a legszükségesebb tudnivalókat.

— Uj sörraktár. A temesvári részvénytársaság nagy jéggincéket építtetett a temesvári utcában levő volt Grandjean-féle telken, és a sörraktárra nézve az engedélyt most kéri a város tanácsától.

— Szédelgés telepítéssel. Egy Zametz István nevű nagybecskereki lakos olvasván az újságokban, hogyan lehet egy kis ügyességgel pénzt csinálni a tudatlan népnél, ő is telepítésekben utazott. Muzslyán kezdte meg működését, ahol azt híresztelte magáról, hogy ő a kormány részéről meg van bizva, hogy aláírásokat gyűjtson mindazok között, akik kincstári telepföldeket akarnak, mert most legközelebb a magas kincstár hat községet akar telepíteni. Aki tehát nála — úgymond Zametz — lefizet 20 fillér beiratkozási költséget, az kapni fog nem csak kincstári telepföldet, hanem Széll Kálmán miniszterelnök-nél ki fogja eszközölni, hogy minden három ember egy lovat és egy hozzávaló két kerekű taligát kapjon, amelylyel a dunai töltésépítés munkáját fogják végezni. A jó muzslyaiak közül sokan mentek lépre, potyogott a sok nickelpénz s Zametz jól bevacsorált. Másnap Erzsébetlakon és Ecskán folytatta gyűjtéseit és még folytatná, ha a rendőrség közbe nem vetette volna magát. Zametz urat, aki különben termény-alkusz, ma délután hallgatták ki a rendőrkapitányságnál s valószínűleg holnap szembesíteni fogják a részedett muzslyaiakkal.

— Eisenstädter Testvérek fényház és festék bécsi gyárában készült Linoleum padló zománc az elismert legjobb szobapadlófényházak között, mert gyorsan szárad, ragyogóan fényes és rendkívül tartós.

— Száz éves asszony. Ritka életkort elért szegény asszony halt meg ma reggel. Özvegy Tóthné Simon Anna volt, aki már évek óta abból a csekély havidíjából éldegélt, amit a városházán kapott. Lakása az Arpad-utca 3. sz. a. volt és onnant fogják temetni holnap délután teljes a város költségén a szegény öreget, akinek senki hozzátartozója nincsen.

— A nagyikindai méregkeverő. A temesvári fogház körházában hadoklik egy öreg asszony. Nagyon öreg már. Kilencvenöt év nyomja vállait. Méregkeverés miatt öt évi fegyházra ítélték. Thielenének volt a cimborája. Popp Mária, akit „Baba Jovanka” név alatt ismerik a délvidéken, talán nem éli meg a holnapot. A vén anyó volt a szép Thielené árulója is.

— Mindent bevallok — mondta a végtárgyaláson — én adtam a mérget Thielenének, de meg is vert érte az Isten: megvakultam.

A vak méregkeverő, a mióta a fogház lakója, mindig fekszik. Lábai nem bírják már kiaszott testét, mely nemsokára örökre ki fog húlni.

— Egy a sok közül. Az egyre terjedő szegénység, nyomorúság néha oly módon veti magát fölszínre, hogy megcsigázza a szívét, a ki látja. A városházán, ahol még az érzelmek is rubrikákba vannak szedve, sablonosan szokták elintézni azokat a feljajdulásokat, midőn egy-egy szegény, magával jöhetőetlen öreg ember, vagy öreg asszony kér anyagi támogatást. Legtöbbször havi 2—3 forintban szabják meg a helybeli illetőségű szegény járulékát, ami pontosan kijár neki, míg tart a szegény állapota. Ma azonban egy olyan eset adta elő magát, ami párját ritkítja, legalább Nagy-Becskereken ilyesmire nem emlékeznek. Egy életerős 38 éves ember, egy elszorított oláh, Albu Juon, aki mint csősz van alkalmazva egy helybeli kizsuttalt szőlőtelepen, hogy felvigyázzon a gyümölcsfákra, amiért szabad lakása van, állított be a polgármesterhez egy piros pozsgás kis fiúval, kit, mint mondá, mustrának hozott be, van még odahaza 9, azaz összesen 10 gyermeke. Az a baja, hogy munkát egész télen nem kapott, elment volna már napi 40 kr-ért is dolgozni, de nincs munka. Családjá már négy hete csupa sült tükkel él, husnak, lisztnek még színét se látták. A polgármester szíve megesett a szegény ember panasza és szomorú sorsán, egy fél métermázsas lisztet vásároltatott a szegény család számára, ahol még — szerencsére — nagyban dühöng az egézség.

— Elveszett a színházról a Korona szállóig vezető uton egy női arany lánc-karperccel emallított lóherelevéllel. A becsületes megtaláló illő jutalomban részesül.

SZÍNHÁZ.

Műsor:

Kedd: Napoleon öcsém.
Szerda: Goldstein Számi.

* Szulamith. Az álmódó muzsikája Szulamith tegnap zónában olyan zsufolt házat vonzott, a milyen elkelt volna rendes előadásnál is. Szalkayné Szulamithje egyesítette magában a kiváló színésznő összes kvalitásait. A közönség ki nem fogyott a tapsból, a mire bőven nyílt alkalm a az est folyamán. Tegnap hallottuk először a maga teljében Szentmiklóssyt is; az övéhez hasonló erős és színes baritonhang még nem csendült meg a becskerei színpadon. Szinte kicsinynek látszik számára a tér csak az a kár, hogy a zenekar nem tudta mindig precízen kíséni. Szentmiklóssynak azonkívül megvan az az előnye is, hogy ügyes színész, a ki játék tekintetében is derekasan megállja a helyét. Abigailt Réti Lina játszotta és énekelte olyan buzgalommal, a mi sok is volt a hálátlan szereppel szemben. A többi szereplők közül Virágh, Szepessy, Krémer, Kovács a legjobb igyekezettel segítették diadalra az előadást.

* Színházi hír. Kövesi Albert, az ország-szerzte ismert és szeretett író és színész, holnap lép föl itt először a saját darabjában, a Goldstein Számban. Mint értesülünk, az előadás iránt máris négy érdeklődés mutatkozik, a mi jórészt Kövesi egyéniségének szól.

* Színészet Pancsován. Bokody Antal a közönség csekély pártolása mellett játszik jelenleg Pancsován. Színpadra kerültek eddig Szulamith, (olyan zsufolt ház mellett, a milyenre kevesen emlékeznek), Hálókocsik ellenőre, Böregér, Végrehajtó, Egyiptom gyöngye, Aranykakas — valami-

vel türebb ház előtt. A társulat jobb tagjai: Reviczky Etel, Takács Mariska, Bánfalvi Etelka, Szalóky Dezső, Heitai Nándor, Rajcsányi, Szilágyi Aladár, Ernyei János, mindenképp pedig maga Bokody.

KÖZGAZDASÁG.

Takarékpénztári közgyűlések.

Március 18. A Toráki hitelszövetkezet mint az ország közp. hitelszöv. tagja rendes közgyűlése.

Március 22. A „Fényi takaré- és előlegezési szövetkezet” IV. évi rendes közgyűlése.

Március 29. A Torontál-Tordai hitelszövetkezet rendes évi közgyűlése.

x A Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájdalom, fejtájsnál, köszvényénél, csúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak sőt járványkórúknál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő háziszerré jó eredménnyel használtott bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 lrt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: mint „Richter féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment” kérendő és a „Horgony” védjegyre kérünk figyelni.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése március 13-án.

Budapest, március 13. (A „Torontál” eredeti táv.) A képviselőház mai ülésén napirend előtt Plosz igazságügyminiszter törvényjavaslatot terjesztett be a szerzői jog védelmére nézve Németországgal kötött egyezmény becikkelyezéséről.

Ezután áttért a Ház a földmívelésügyi költségvetés tárgyalására.

A vitában elsőnek Komjáthy szólalt fel. Beszéde alatt a karzaton egy fiatal ember elkiáltotta magát:

— Éljen a független Magyarország és a nemzetiségek!

Egyben iratsomót dobott a terembe. A teremőrök kivezeték és átadták az ügyeletes rendőrtisztnek, a hol igazolta magát. Lipper Istvánnak hívják és betűszedő inas. A kérvényben arra kéri a Házat, hogy a király lépjen közbe a burok érdekében.

Kivezetése után a Ház folytatta a vitát.

Háboru.

Budapest, márc. 13. (A „Torontál” ered. táv.) A burok azt hitték, hogy az angolok a Modder folyó mentén fognak előnyomulni és ott vártak rájuk a bloemfonteini utat domináló domboron.

Budapest, márc 13. (A „Torontál” ered. táv.) Durbanból jelenti a Reuter ügynökség: A transzváli kormány megkérte Németországot, hogy járjon közbe, de ez kijelentette, hogy a konfliktus nem érinti Németországot. Valószínű, hogy az Egyesült Államok felajánlották a hadviselő feleknek szolgálataikat, de a tulajdonképpeni közbenjárást, vagy beavatkozást még nem.

Határidő-üzlet.

Budapest, márc 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Buzában a kínálat jó, vételkedv lanyha, az árak változatlanok.

Kötöttet:

Buza 1900 áprilisra	7.53—7.54
Buza 1900. szept.-re	7.74—7.75
Rozs áprilisra	6.30—6.31
Zab áprilisra	4.96—4.97
Tengeri 1900. májusra	5.21—5.22

Budapesti gabonafőzsde.

Budapest, 1900. március 13

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései.

B u z a	kilós	50 kilogr. ára		kilós	50 kilogr. ára		
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig	
Bánsági	6	76	7.30	7.45	80	7.80	7.95
Tiszavidéki	„	76	7.45	7.65	80	7.85	8.10
Pestvidéki	„	76	7.25	7.45	80	7.85	8.—
Bácskai	„	76	0.—	0.—	80	0.—	0.—

Rozs	uj	elsőrendű	kilós	
			70-72	6.25
„	„	„	6.10	6.20
„	„	„	5.65	5.70
„	„	„	5.45	5.55
„	„	„	0.—	0.—
„	„	„	3.91	3.95
„	„	„	4.85	5.20
„	„	„	0.—	0.—

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztek a Nagybecskereken, 1900. évi március hó 13-án megtartott hetivásár alkalmával:

Buza	50 kilogramm	6.90 korona
kétszeres	„	6.70
rozsa	„	„
árpa	„	5.—
zab	„	5.50
kukorica	„	4.90
széna I.	„	2.80
„ II.	„	2.50
szalma I.	„	1.50
„ II.	„	1.—
burgonya	„	3.20
marhahús I. 1 kilogr.	„	— 95
„ II.	„	— 88
zsir	„	1.04

VÁROSI SZÍNHÁZ.

Nagybecskerek, kedd, 1900. március 13-án:

Itt először:

Napoleon öcsém.

Eredeti bohózat 3 felv. Irták: Guthy Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:

Tályay Kálmán	Deéry Béla
Lili, felesége	Holéczy Ilona
Baráth Odón	Kalmár Gyula
Napoleon	Kovács Sándor
Fülöp, színházi sugó	Szentmiklóssy B.
Flóra, felesége	Palfi Mariska
Maczak	Szepessy Gusztáv
Bisotka, fogadós	Virágh Ferenc
Miska	Sz. Nagy Imre
Lizi	Zamory Irma
Zsuzsi	Arday Vilma
Gusztó, pincér	Csillag Benő
Narcisz, szobalány	Erdei Boriska

Történik Budapesten; az I. és III. felv. Tályay lakásán, a II. felv. a Vig szalmaözevegő-hez címzett fogadóban.

Kezdeté 1/8 órakor.

Holnap szerdán, március 14-én általános bérlétszünetben:

Kövessi Albert ur felléptével

Goldstein Számi. (Énekes bohózat.)

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekről

Érvényes 1900. március hó 1-től.

Érkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Zombolyáról: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.

Pancsováról: reggel 7 óra 45 p.; délután 5 óra 18 p.

Temesvárról: délután 12 óra 55 p.; este 8 óra 34 p.

éjjel 10 óra 18 p.

Verseczről: délelőtt 9 óra 15 p.; este 8 óra 34 p.

Alibunárról: este 8 óra 34 p.

Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) délelőtt 11 óra 20 p.

Csőszteléről: (keskenyvágányu vonal) reggel 6 óra 24 p.

(csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarra:

Budapest—Nagy-Kikindáról: reggel 7 óra 52 p.; délután 4 óra 45 p.; éjjel 10 óra 22 p.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Zombolyára: éjjel 2 óra 15 p.; délután 4 óra 36 p.

Pancsovára: reggel 8 óra 28 p.; délután 5 óra 30 p.

Temesvárra: éjjel 2 óra 15 p.; délelőtt 9 óra 24 p.; délután 4 óra 36 p.

Verseczre: reggel 5 óra 59 p.; délután 4 óra 36 p.

Alibunára: reggel 5 óra 59 p.

Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) délután 5 órakor.

Csősztelére: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 30 p. (csak minden kedden, pénteken és vasárnap).

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarról:

Nagy-Kikinda—Budapestre: reggel 5 óra 45 p.; délután 11 óra 49 p.; este 7 óra 05 p.

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Mayer Rezső.

Nagybecskereki izr. hitközség előjárósága.

26. szám 1900.

216-3.3

Figyelmeztetés.

Tekintettel arra, hogy a hitközségünk tagjai részére való **husvétii kenyér** (macoth) szolgáltatásának joga a fennálló magas miniszteri rendeletek értelmében **kizárólag a hitközségnek van fentartva**, indítatva érezzük magunkat arra figyelmeztetni a t. hitközségi tagokat, hogy macoth szükségletüket csak a hitközség által köztudomására adott helyen — **a hitközség irodájában** — szerezzék be, minthogy a husvétii kenyérnek külföldről, vagy **vidékről** leendő behozatalát szigorúan ellenőrizni és **hatósági elkobzás által megakadályozni** fogjuk.

Nagybecskereken, 1900. évi február hó 22-én tartott előjárósági ülésből.

Az izr. hitközség előjárósága:

Löffler Jónás,
hitk. titkár.

Weisz Izidor,
II. elnök.

Torontálmegye pancsovai szolgabíróság.

1802. szám 1900.

263-1.1

Hirdetmény.

A pancsovai járási utibizottságnak f. évi 11. sz. a. határozata szerint az almás-glogoni községi közlekedési utra 430 köbméter zuzott kavics szállítása eszközlendő; e célból f. évi március hó 28-án hivatalomban nyilvános szóbeli árlejtést tartok, miről a vállalkozni szándékozókat azzal értesítem, hogy az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt nálam betekintheők.

Pancsován, 1900. évi március hó 11-én.

Jablonszky Miklós,
főszolgabíró,
utibizottság elnöke.

Basahid községi előjáróságától.

1816. szám 1900.

268-3.3

Arverési hirdetmény.

Alólírott községi előjárósága részéről ezennel közhírré tétetik hogy Basahid községi mint erkölcsi testület tulajdonát képező „Greda” nevű dűlőben fekvő 400 hold elsősorú szántóföld folyó évi március hó 26-ik napján d. e. 8 órakor a helyszínen 2 holdas parcellákban nyilvános árverés útján a folyó gazdasági évre, azonnali készpénzfizetés mellett, **haszonbérbe** fog adatni.

Basahidon, 1900. évi március hó 8-án.

Szévics Szilárd,
jegyző.

Papov Arsen,
bíró.

Perjámosi járás főszolgabírája.

1840. szám 1900.

260-2.1

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett és 800 korona évi fizetéssel rendszeresített Bogáros községi segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy felszerelt folyamódványukat folyó évi április hó 10-ig hozzám adják be.

Perjámos, 1900. évi március hó 7-én.

Gyertyánffy s. k.
főszolgabíró.

Tiszta szimenthali

2 éves tenyész-bika
eladó. (266-3.2)

Remek példány.

Mokrinban, Domba Lászlónál.

Másolat.

1394. szám 1900.

261-1.1

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium f. évi március 1-én 6625/V. szám a. kelt magas rendeletével a m. kir. államvasutak által N. Kikinda r. t. város határában szükségelt földterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelvé, a tárgyalás f. évi március 24-én d. u. 4 órakor N. Kikinda r. t. város polgármesteri hiv. fog megtartatni.

Felhívotnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Nagy-Kikinda r. t. város polgármesteri hivatalában 15 napi közszemlére kitétetett.

Kelt Nagybecskereken, 1900. évi március 9-én.

Torontálmegyei közigazgatási bizottság.

Rónay s. k.,
főispán.

Hivatalos másolat hitelűl:

Veress Péter,
kb. kiadó.

Szamos elismerés.

Szép, üde és bájos arcot

csak egyedül a közkedveltségű Krivan-féle

BENZOË TEJ-GRÈME

és Hattyu-póder használata által lehet elérni Hatasa bamuatos, már 2-3 nap alatt szépít, üdít és fehérit. Eltünteti minden arciszótlanyságot és bőrbetegségeket is. Az arcbőrnek friss üdedséget és elragadó bájút kölcsönöz. Teljesen ártalmatlan, nem zsíros.

felelősség mellett ajánlatik.

1 tegely Benzoë tej-Grème 1 kor., 1 doboz Hattyu-póder ártalmatlan, ólommentes arcpor fehér, rózsza vagy crème) 1 kor., 1 drb Benzoë tejszappan 70 fillér (35 kr.)

Mindenmü **fogfájást** azonnal megszüntetnek a Krivan-féle

Univerzál fogcseppek.

1 üveg 70 fillér (35 kr.) használati utasítással együtt.

Főnti készítmények törvényesen védve vannak. Mindig friss, jó es eredeti minőségben megrendelhetők egyedül a készítő

KRIVAN JANOS gyógyszerésztől,

VILÁGOS (Arad m)
Főraktár: **Török József** gyógyszerész
Budapesten 234-102
Csomagolás nem számítatik fel.
6 korona rendelésnél franko szállítás.

Postai s.étküldés naponta.

Egy használt Ruszton Proctor-féle 10-es

cséplőgarnitúra,

egy Kühne-féle 13-as

sorvető,

két darab

csöves tengeri daráló,

egy kezí daráló,

külön-külön is eladó.

Cim a kiadóban.

264-10.1

Ház- és föld-eladás.

Nagy-Becskereken a mellenczei-utcában 49 ö. i szám alatt fekvő, egy 5 szobás és két 2 szobás lakást tartalmazó **ház**, továbbá Jarkovác községiében fekvő 73 hold kitünő minőségű **szántóföld** és több **parasztház**, előnyös vételáron és kedvező fizetési feltételek mellett **eladó**. Ugy a nagybecskereki házat, mint a jarkováci földet törlesztéses bankkölcsön terheli, melyet vevő átvállalhat. A bekezdésileg említett házban levő 5 szobás lakás f. évi május hó 1-jétől bérbe is vehető. Szóbeli vagy írásbeli felvilágosításokat a fölirott ad. 265-3.1

Poroszkay Béla.
(Nagy Becskerek.)

Tenyész kan

6 darab 1 $\frac{1}{4}$ évesek,
tisztavérü Mangolicza fajta
eladó.

Gróf Karátsonyi Camilló
urad. tisztartósága. (262-3.1)
Laudontanya, via Versecz.

464. sz. 1900.

254-3.3

Legelő-hirdetés.

Tarras községi előjárósága közhírré teszi, hogy az 1900 gazdasági évre a községi közlegelőre 160 drb marhát elfogad, darabja után évi 12 korona legeltetési díj fizetendő.

A pásztorbért az állattulajdonos külön tartozik fizetni.

Kelt Tarrason, 1900. évi március hó 6-án.

Az előjáróság.

Puha padlóknak

legkitünőbb és elismert legjobb fénymáz a valódi

Linoleum padló zománc.

Védjegy
Vas lovag

A Linoleum padló zománc egy óra alatt keményre szárad, bamuatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmulthatatlan. A következő változatokban kapható: 1. sz. sárgásbarna, 2. sz. sötétbarna és 3. sz. mahagonibarna.

Nagy elterjedtségénél fogva

Linoleum padló zománc-unkat

különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utánzatokkal hamisítják, miért is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle Linoleum padló zománcot, a törvényesen bejegyzett „vas lovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek
lakk és festékgyára, Bécs.

Kapható: Amend Rudolf, Armbruster József, Haidegger Ödön, Prandell Rudolf, Rózsa Béla, Rózsa Ignác és Schlesinger Gerzon cégeknel. 235/a-8.1

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.